

Lausunto

17.11.2020

Asia: VN/23227/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi kuluttajansuojalain 7 luvun väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle kuluttajansuojalain 7 luvun väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että kuluttajansuojalain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain 512/2020 voimassaoloa jatketaan 30.9.2021 saakka.

Samassa yhteydessä sääntelyyn esitetään muutamia muutoksia. Hallituksen esityksen mukaan hyödykesidonnaiset luotot rajattaisiin kuluttajaluottojen mainonnassa annettavia tietoja (8 §:n 4 momentti), koron nousemista koskevaa varoitusta mainonnassa (8 a §), tilapäistä korkokattoa (17 c §) ja maksujen rajoittamista (24 a §) koskevien säännösten soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi suoramarkkinoinnin kieltä koskevaan 13 b §:ään lisättäisiin tarkennus, jonka mukaan kieltä ei koskisi tilanteita, joissa kuluttajalle kerrotaan mahdollisuudesta maksaa tavara tai muu kulutushyödyke luotolla kulutushyödykkeen markkinoinnin yhteydessä.

Autotuoajat ja -teollisuus ry ja Autoalan Keskusliitto ry kannattavat Covid-19 pandemiasta aiheutuneesta taloudellisesta tilanteesta johtuen ehdotettuja muutoksia lain sisältöön määräaikaisina.

Kuten hallituksen esityksessä todetaan, määräaikaisen sääntelyn voimassaolon pitkittyessä on syytä pyrkiä vähentämään sääntelyn elinkeinotoimintaa haittaavia vaikutuksia silloin, kun kyse ei ole luotoista, joihin suurimmat velkaongelmat eivät ole liittyneet. Hyödykesidonnaisilla luotoilla tarkoitetaan tavaroiden hankintaan liittyviä maksuaikaa ja -tapaan liittyviä sopimuksia, joiden luonne on merkittävästi erilainen kuin puhtaiden rahalainojen. Hyödykesidonnaisien luottojen vaikutus ylivelkaantumiseen on tämän vuoksi huomattavan pieni. Tästä syystä pidämme

perusteltuna hallituksen esitystä rajata määräaikaisen poikkeussääntelyn soveltamisalaa hyödykesidonnaisten luottojen osalta.

On kuitenkin huomattava, että hyödykesidonnaiset luotot ei ole homogeeninen kategoria, vaan se sisältää erilaisia rahoitustyyppisiä. Merkittävin eroavaisuus on vakuudettomien ja vakuudellisten luottojen välillä. Esimerkkinä vakuudellisesta hyödykesidonnaisesta luotosta voidaan mainita ajoneuvojen osamaksukauppa. Ostettavan ajoneuvon omistus säilyy osamaksukaupan rahoittajalla siihen saakka, kunnes ajoneuvon kauppasumma on kokonaisuudessaan maksettu. Omistajuudesta tehdään lisäksi merkintä liikenneasioiden rekisteriin liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) mukaisesti.

Osamaksua perustettaessa vakuutena toimivan ajoneuvon vakuusarvo arvioidaan. Luoton määrä, sopimuksen kesto ja muut ehdot määritellään siten, että ajoneuvon vakuusarvo on riittävä suhteessa luoton suuruuteen sekä asiakkaan maksukykyyn koko luottoajan. Tämä tarkoittaa sitä, että vakuus on todellinen ja tosiasiaa suurelta osin kattaa kyseisen velan, mikäli kuluttaja taloudellisen tilanteensa vuoksi joutuisi vakuuden realisoimaan. Lisäksi valtaosassa autojen osamaksukauppoja rahoitetaan vain osa ostettavan auton hinnasta, sillä osan kauppahinnasta muodostaa joko maksettava käsiraha tai vaihtoauto.

Osamaksukaupassa kuluttaja voi pääsääntöisesti milloin tahansa vapautua velastaan kokonaan tai suurilta osin myymällä osamaksusopimuksen vakuutena toimivan ajoneuvon. Kuluttaja voi tällä tavoin merkittävästi pienentää velkataakkaansa, mikäli hänen taloudellisessa tilanteessaan tapahtuu yllättäviä muutoksia. Kun vakuuden omistajaksi on viranomaisen ylläpitämässä rekisterissä merkitty luotonantaja, kuluttaja ei kuitenkaan voi myydä ajoneuvoa ilman rahoittajan lupaa. Tämä varmistaa sen, että vakuuden myynnistä saatavia rahoja ei voida käyttää mihinkään muuhun, kuin sitä koskevan luoton maksamiseen. Näin ollen tällainen osamaksukauppa ei aiheuta pitkäkestoisia maksuvaikeuksia, eikä johda ylivelkaantumiskierteen pahenemiseen edes kuluttajan kohtaamissa vakavissa taloudellisissa vaikeuksissa.

Hallituksen esityksen mukaan esimerkiksi ajoneuvojen suoramarkkinoinnin yhteydessä olisi sallittua kertoa mahdollisuudesta hankkia ajoneuvo luotolla. Esitämme kuitenkin harkittavaksi, olisiko kilpailun kannalta edullista sekä kuluttajien edun mukaista, että he pääsisivät jo ajoneuvojen suoramarkkinoinnin yhteydessä vertailemaan eri rahoitusvaihtoehtoja ja niiden ehtoja myös tarkemmin.

Pandemiatilanteen pitkittyessä ihmisten ovat täyttäneet liikkumistarpeitaan entistä enemmän oman auton käytöllä. Tämä on myös taudin leviämisen ehkäisyn näkökulmasta järkevää. Osamaksukauppa on turvallinen ja ylivelkaantumisen näkökulmasta ongelmaton tapa oman auton hankkimiseen, minkä vuoksi siihen liittyviä rajoituksia on poikkeustilanteessakin harkittava tarkoin.

Helsingissä 17.11.2020

Autotuojat ja -teollisuus ry

Tero Kallio

Toimitusjohtaja

Autoalan Keskusliitto ry

Timo Niemi

Lakiasiainjohtaja, toimitusjohtajan sijainen

Nieminen Teemu

Autotuojat ja -teollisuus ry ja Autoalan Keskusliitto ry